



Szanowni Państwo,

w związku ze zbliżającymi się Świątami Wielkanocnymi
w imieniu Kolegium Dziekańskiego chciałbym złożyć
Czytelnikom Biuletynu WPAE najserdeczniejsze życzenia
zdrowych, pogodnych Świąt, pełnych radosnego nastroju,
serdecznych spotkań w gronie rodziny i wśród przyjaciół.

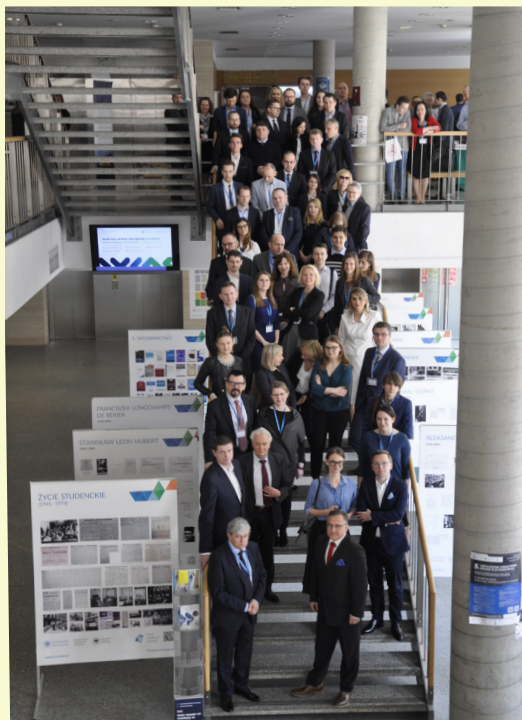
Dziękujemy za Waszą aktywność i pomoc we współtworzeniu każdego numeru.

WSZYSTKIEGO NAJLEPSZEGO

Dziekan WPAE
prof. dr hab. Karol Kiczka

VII Wrocławskie Seminarium Karnoprocesowe

„Europejskie gwarancje prawidłowego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych”



W dniu 8 kwietnia 2019 r. odbyło się VII Wrocławskie Seminarium Karnoprocesowe „Europejskie gwarancje prawidłowego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych”, zorganizowane przez Katedrę Postępowania Karnego. Te corocznie organizowane seminaria niezmiennie cieszą się ogromnym zainteresowaniem w środowisku procesualistów – zarówno teoretyków prawa, jak i praktyków: sędziów, adwokatów, radców prawnych oraz prokuratorów. Patronat honorowy nad konferencją objął Rzecznik Praw Obywatelskich, Naczelna Rada Adwokacka oraz Forum Obywatelskiego Rozwoju, a patronat medialny sprawowało wydawnictwo C.H. Beck. Wsparcia finansowego udzieliło Wrocławskie Centrum Akademickie, Dziekan WPAiE oraz Kancelaria Budnik, Posnow i Partnerzy oraz Spółka Adwokatów Malicki i Wspólnicy sp.j.

Celem Konferencji było zbadanie i ocena, jak prawo unijne oraz orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) w Strasburgu wpływają na stosowanie polskiego prawa karnego procesowego. Prawo karne procesowe to bowiem nie tylko przepisy krajowe – Konstytucja, ustawy i rozporządzenia – ale także prawo międzynarodowe i prawo unijne. System źródeł prawa nie ogranicza się wyłącznie do prawa stanowionego przez polskiego ustawodawcę. Konstytucja zaś wcale nie odgradza prawa polskiego od szeroko rozumianego prawa europejskiego. Przeciwnie, opierając się na tych samych wartościach, tj. przywiązaniu do zasady rządów prawa, demokracji i poszanowania praw człowieka, współistnieje z prawem europejskim i pozwala na jego pełniejsze urzeczywistnienie.

Dziekan Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii prof. dr hab. Karol Kiczka uroczystie otworzył konferencję i powitał wszystkich uczestników. Podziękował Kierownikowi Katedry Postępowania



Karnego prof. dr. hab. Jerzemu Skorupce za wybór tematu, podkreślił wagę poruszanego zagadnienia w kontekście kryzysu praworządności w Polsce, a w związku z tym z podważeniem zaufania odnośnie do polskiego wymiaru sprawiedliwości. Następnie głos zabrał Kierownik Katedry Postępowania Karnego prof. dr hab. Jerzy Skorupka. Powitał uczestników konferencji – Zastępcę RPO Stanisława Trociuka, licznie przybyłych profesorów, pracowników naukowych, sędziów, adwokatów i prokuratorów. Podziękował sponsorom za ich wkład w zorganizowanie konferencji, wskazując, że bez nich nie mogłaby się odbyć. Wyjaśnił również motywy wyboru tematu WSK i podkreślił jego praktyczne znaczenie. Zaznaczył także, że konferencja ma prekursorski, interdyscyplinarny charakter i jest swego rodzaju spotkaniem różnych dziedzin prawa, które dotychczas analizowały problematykę gwarancji prawidłowego wymiaru sprawiedliwości w ramach własnej płaszczyzny badawczej. Witając prelegentów oraz moderatorów kolejnych paneli konferencyjnych, przypomniał program WSK i zaprosił prof. dr. hab. Stanisława Waltośa – moderatora I panelu – do zabrania głosu.



Prof. dr hab. Stanisław Waltoś w wystąpieniu rozpoczynającym merytoryczną część zarysował kontekst historyczny problematyki będącej przedmiotem rozważań podczas Seminarium, nawiązując do konferencji zorganizowanej w Warszawie w 1927 r., poświęconej współpracy w sprawach karnych. Następnie oddał głos pierwszej prelegentce dr hab. prof. UJ Monice Florczał-Wątor, która wygłosiła referat „Europejskie źródła prawa karnego procesowego a Konstytucja RP”. Podkreśliła ona znaczenie zasady nadrzędności Konstytucji, ale wskazała, że nie może być wykorzystywana jako uzasadnienie do nieobowiązywania na terytorium Polski prawa europejskiego. Odnosząc się do orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, wskazała na incydentalnie pojawiającą się niekompatybilność norm konstytucyjnych z prawem unijnym. Kolejną prelegentką była dr hab. prof. KUL, SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek, która zaprezentowała referat „Strasburg a Luksemburg. Komplementarny czy konkurencyjny

standard wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych”. Zaznaczyła, że między standardem kreowanym przez trybunały europejskie nie ma zasadniczej niespójności, co jednak nie oznacza, że są one tożsame. Jako przykład podała kwestię rozumienia zasady *ne bis in idem* przez TS UE i ETPC oraz problematykę postępowań *in absentia*. Wyjaśniła także, jaką moc wiążącą – z perspektywy sądu krajowego – ma orzecznictwo trybunałów europejskich, i wskazała, że w związku z wejściem w życie Protokołu 16 do EKPC w europejskim prawie międzynarodowym pojawiło się nowe źródło prawa, tj. opinie doradcze ETPC. Po wygłoszeniu referatów odbyła się loteria książkowa finansowana przez wydawnictwo C.H. Beck, a następnie prof. dr hab. Jerzy Skorupka zaprosił wszystkich uczestników do wspólnego zdjęcia pamiątkowego i na przerwę kawową.



Panel II prowadził prof. dr hab. Kazimierz Zgryzek (UŚ), a prelegentkami były dr Martyna Kusak (UAM) i dr hab. Agnieszka Frąckowiak-Adamska (UWr). M. Kusak przedstawiła referat „Zasada wzajemnego zaufania w dobie kryzysu praworządności”. W pierwszej kolejności wyjaśniła genezę zasady wzajemnego zaufania i jej związek z zasadą wzajemnego uznawania orzeczeń, w dalszej części wystąpienia skoncentrowała się na aktualnych problemach, jakie występują w prawie UE, i orzecznictwie TS UE w związku z omawianą przez nią problematyką. Zaznaczyła, że wzajemne zaufanie od samego początku znajduje się w permanentnym kryzysie, a problem Polski w związku z rozpoczęciem przez KE procedury kontroli praworządności z art. 7 TUE dodatkowo pogłębił „unijny wzajemny brak zaufania”. Prelekcja A. Frąckowiak-Adamskiej „Rola i znaczenie pytań prejudycjalnych do TSUE w sprawach karnych” oprócz wiadomości teoretycznych dotyczyła problemów występujących w praktyce w związku z pytaniami prejudycjalnymi. Prelegentka wskazała, jakie obawy mają sędziowie w związku z zadaniem pytania prejudycjalnego, jakie błędy najczęściej popełniają, a także jakiego rodzaju odpowiedzi może udzielić TS UE. Zachęcała obecnych na Seminarium sędziów do kierowania pytań prejudycjalnych, bo nawet jeśli TS UE nie zajmie się sprawą, to każdorazowo należy docenić odwagę sędziego, który zdecydował się skierować sprawę do TS UE. Po zakończeniu głównej części panelu K. Zgryzek zaprosił uczestników do dyskusji. Została ona zdominowana przez sędziów, którzy opowiedzieli, jakie dylematy pojawiają się w związku z zadaniem pytania prejudycjalnego (obawy przed zarzutem przewlekłości postępowania) oraz problemami z Europejskim Nakazem Aresztowania.



Po przerwie obiadowej dr hab. prof. UG, SSA Sławomir Steinborn rozpoczął III panel, zapraszając pierwszą prelegentkę – dr hab. prof. INP PAN Hannę Kuczyńską – do wygłoszenia referatu „Bezpośredni skutek dyrektywy UE w sprawach karnych. Skutki braku implementacji dyrektywy UE”. Podkreślając wagę zagadnienia i jego złożoność, na wstępie wskazała, że skoncentruje się na kwestii bezpośredniego skutku dyrektywy 2013/48/UE i konsekwencjach braku implementacji tej dyrektywy. Zaproponowała, by prawo do zaskarżenia odmowy kontaktu z adwokatem wywieść wprost z dyrektywy. Teza ta wzbudziła kontrowersje już w trakcie wystąpienia, ale co do zasady spotkała się z aprobatą adwokatów i sędziów. Jako ostatnia zabrała głos mgr Dominika Czerniak (UWr), prezentując referat „Bezpośrednie stosowanie prawa europejskiego w sferze prawa dowodowego w procesie karnym”. Zauważyła, że oddziaływanie prawa europejskiego wraz z orzecznictwem trybunałów europejskich na sferę prawa dowodowego jest bardzo silne, mimo że organizacje europejskie formalnie pozostawiają państwom dużą autonomię. Wskazała płaszczyzny oddziaływania „europejskiego prawa dowodowego”. Podkreśliła, że w największym stopniu standardy postępowania dowodowego są kreowane przez ETPC, a orzecznictwo ETPC powinno być w praktyce skuteczne *erga omnes*.

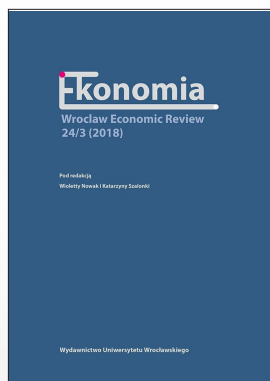
nia dowodowego są kreowane przez ETPC, a orzecznictwo ETPC powinno być w praktyce skuteczne *erga omnes*.

Po dyskusji nad zaprezentowanymi referatami J. Skorupka, zamykając Seminarium, podziękował uczestnikom za udział w konferencji i zaprosił na przyszłoroczne VIII Wrocławskie Seminarium Karnoprosowe.



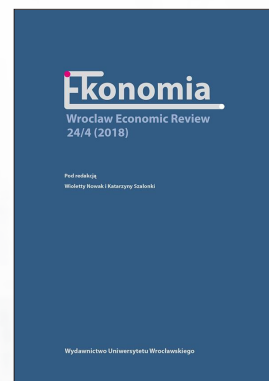


WYDAWNICTWO
UNIwersYTETU
WROCLAWSKIEGO



Ekonomia
24/3, 2018

<http://ekon.wuwr.pl/category/-712>



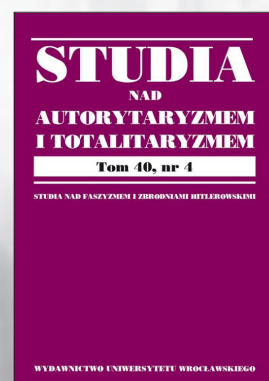
Ekonomia
24/4, 2018

<http://ekon.wuwr.pl/category/-713>



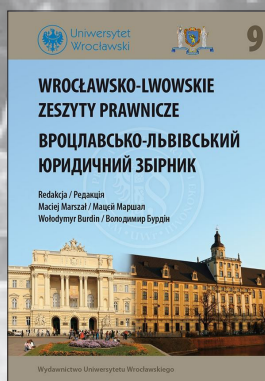
Przegląd Prawa i Administracji
115, 2018

<http://ppa.wuwr.pl/category/-715>



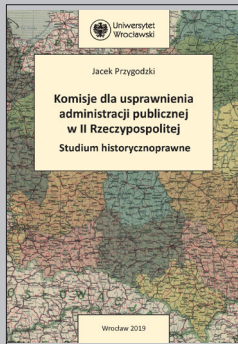
Studia nad Autorytaryzmem
i Totalitaryzmem
40/4, 2018

<http://sfzh.wuwr.pl/category/-714>



Wrocławsko-Lwowskie
Zeszyty Prawnicze
9, 2018

<http://wlzp.wuwr.pl/category/-716>



Komisje dla usprawnienia administracji publicznej w II Rzeczypospolitej. Studium historycznoprawne

Jacek Przygodzki

e-Monografie nr 128

rok wydania 2019

ISBN 978-83-66066-34-2 (druk)

ISBN 978-83-66066-35-9 (online)

<http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/101517>

DOI: 10.23734/23.18.046

Funkcja europejska Sejmu RP

Ryszard Balicki

e-Monografie nr 134

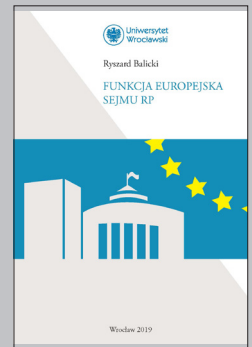
rok wydania 2019

ISBN 978-83-66066-47-2 (druk)

ISBN 978-83-66066-48-9 (online)

<http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/101626>

DOI: 10.23734/23.18.060



Podmiotowość prywatnoprawna. Wolność – racjonalność – odpowiedzialność

Jacek Kaczor

e-Monografie nr 127

rok wydania 2019

ISBN 978-83-66066-20-5 (druk)

ISBN 978-83-66066-21-2 (online)

<http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/101377>

Finansowo-prawne instrumenty kształtowania niepodatkowych dochodów własnych gmin o charakterze publicznoprawnym

Rafał Kowalczyk

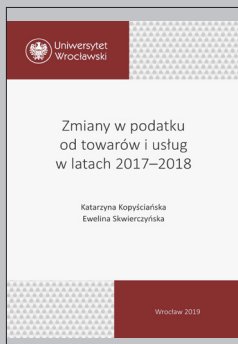
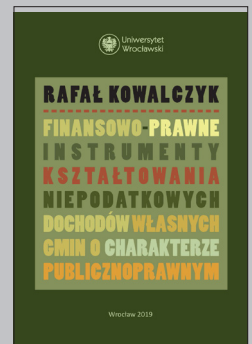
e-Monografie nr 131

rok wydania 2019

ISBN 978-83-66066-40-3 (druk)

ISBN 978-83-66066-41-0 (online)

<http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/101629>



Zmiany w podatku od towarów i usług w latach 2017–2018

K. Kopyścińska, E. Skwirczyńska

e-Monografie nr 133

rok wydania 2019

ISBN 978-83-66066-45-8 (druk)

ISBN 978-83-66066-46-5 (online)

<http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/101686>

Szkoła publiczna jako zdecentralizowany podmiot administracji publicznej. Studium administracyjnoprawne

Renata Raszevska-Skałicka

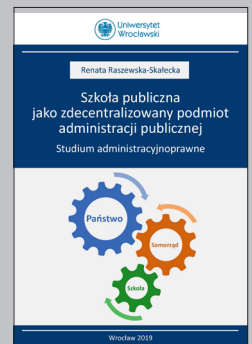
e-Monografie nr 132

rok wydania 2019

ISBN 978-83-66066-42-7 (druk)

ISBN 978-83-66066-43-4 (online)

<http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/101879>



Specyfika organizacji i funkcjonowania organów władzy publicznej. Analiza porządków prawnych państw współczesnych

red. M. Jabłoński i M. Abu Gholeh

e-Monografie nr 129

rok wydania 2019

ISBN 978-83-66066-36-6 (druk)

ISBN 978-83-66066-37-3 (online)

<http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/101490>

Odpowiedzialność administracji publicznej. Struktura odpowiedzialności z perspektywy determinantów prawnych

Renata Kusiak-Winter

e-Monografie nr 130

rok wydania 2019

ISBN 978-83-66066-38-0 (druk)

ISBN 978-83-66066-39-7 (online)

<http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/101490>



KONFERENCJE

26-27.04. Pracownia Badań Praw Orientalnych i Katedra Doktryn Politycznych i Prawnych oraz SKN Doktryn Politycznych i Prawnych organizują we Wrocławiu międzynarodową konferencję **Prawo-Religia-Polityka / Law-Religion-Politics**. Kierownik naukowy: dr hab. Mirosław Sadowski, prof. UW.

6.05. We Wrocławiu odbędzie się ogólnopolska konferencja **Podatki dochodowe w 2019 r.**, zorganizowana przez Katedrę Prawa Finansowego UW i Centrum Doradztwa i Studiów Podatkowych Uniwersytetu Łódzkiego. Kierownik naukowy: dr hab. Paweł Borsowski, prof. UW.

10-11.05. Odbędzie się we Wrocławiu ogólnopolska konferencja zorganizowana przez Instytut Nauk Administracyjnych, Studenckie Koło Rozwoju Administracji „ISKRA”, Okręgową Radę Adwokacką we Wrocławiu oraz Okręgową Izbę Radców Prawnych we Wrocławiu. Temat: **ADR Study Space**. Kierownik naukowy: dr hab. Magdalena Tabernacka, prof. UW.

10-11.05. Katedra Doktryn Politycznych i Prawnych wraz z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego organizują w Opolu ogólnopolskie XV Colloquium Prawno-Historyczne: **Iura et leges – pomiędzy Wschodem i Zachodem**. Kierownicy naukowcy: dr hab. Andrzej Szymański, prof. UO (Uniwersytet Opolski), dr Ewa Kozerska (Uniwersytet Opolski), ks. dr Piotr Sadowski (Uniwersytet Opolski), dr Tomasz Scheffler.

16-17.05.2019. **V Międzynarodowy Kongres Lituanistów: Od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej / V International Lithuania Congress: From the Union of Lublin to the European Union**. Konferencja organizowana we Wrocławiu przez Katedrę Prawa Międzynarodowego i Europejskiego Studium Języka i Kultury Litewskiej Wydziału Filologicznego oraz Fundację Pobliza. Kierownicy naukowcy: dr Tatjana Vologdina (Wydział Filologiczny), dr hab. Barbara Mielnik, prof. UW.

23-24.05. We Wrocławiu odbędzie się ogólnopolska konferencja **XX lat kodeksu karnego wykonawczego**, zorganizowana przez Katedrę Prawa Karnego Materialnego. Kierownicy naukowcy: dr hab. Tomasz Kalisz, prof. UW, dr hab. Adam Kwieciński.

23-24.05. Instytut Nauk Ekonomicznych organizuje wraz z Interdyscyplinarną Pracownią Prawa Medycznego i Bioetyki, Urzędem Statystycznym we Wrocławiu oraz SKN Rising Business Leaders Międzynarodową Konferencję Naukową **Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2019: Ekonomiczne, społeczne i zdrowotne wyzwania w ujęciu regionalnym i globalnym / Wrocław Annual International Conference on Health and Lifestyle (WAICHL-2019): Economic, social and health challenges – regional and global approach**. Kierownicy konferencji: dr hab. Katarzyna Szalonka, dr Wioletta Nowak.

24.05. Odbędzie się we Wrocławiu ogólnopolska konferencja **Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności – teoria i praktyka**. Konferencję organizuje Instytut Prawa Cywilnego pod kierownictwem dr hab. Marka Leśniaka.

24-26.05. Centrum Edukacji Prawniczej i Teorii Społecznej organizuje we Wrocławiu międzynarodową konferencję **1st International CLEST Workshop: Democracy, Constitutionalism, Education**. Kierownik naukowy: dr Michał Paździora.

W maju Instytut Nauk Ekonomicznych wraz z Kołem Naukowym Ekonomistów organizują w kwietniu we Wrocławiu ogólnopolską konferencję **Dni Ekonomii**. Kierownik naukowy: dr Magdalena Homa.

W maju planowana jest międzynarodowa konferencja **Fourth Wrocław Economic Policy Conference**. Kierownik: dr Sebastian Jakubowski z Instytutu Nauk Ekonomicznych.

30.05-01.06. We Wrocławiu odbędzie się międzynarodowa konferencja naukowa **Prawne aspekty współpracy gospodarczej Polska–Wschód / International Scientific Conference: Legal Aspects of Economic Cooperation between Poland and the East**, współorganizowana przez: Instytut Nauk Administracyjnych, KN Rozwoju Biznesu i Przedsiębiorczości oraz Instytut Rozwoju Biznesu i Przedsiębiorczości. Kierownik naukowy: dr Witold Małecki.

07.06. Instytut Prawa Cywilnego z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych oraz Polskim Stowarzyszeniem Ubezpieczenia Społecznego organizują międzynarodową konferencję **Rola ryzyka socjalnego jako przesłanki kształtowania systemów świadczeń w ramach zabezpieczenia społecznego (z uwzględnieniem ekonomicznych i społecznych wyzwań we współczesnym państwie) / The role of social risk as the premises for shaping social benefits systems (including legal, economic and social determinants in the modern state)**. Kierownik konferencji: dr hab. Renata Babińska-Górecka, prof. UW.

07.06. Odbędzie się ogólnopolska konferencja naukowa z okazji jubileuszu 50-lecia Instytutu Nauk Administracyjnych: **Niepomijalność administracji publicznej**. Kierownicy naukowcy: dr hab. Tadeusz Kocowski, prof. UW, dr hab. Piotr Lisowski, prof. UW z Instytutu Nauk Administracyjnych.

14.06. Pracownia Bezpieczeństwa Zdrowotnego oraz Ochrony Przeciwpowodziowej wraz ze Stowarzyszeniem Absolwentów Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego „Uniwersytecka” oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego organizują we Wrocławiu ogólnopolską konferencję **Wykonywanie zawodu strażaka, bezpieczeństwo pracy strażaka, zagrożenia bezpieczeństwa pracy strażaka**. Kierownik naukowy: dr hab. Tadeusz Kocowski, prof. UW.

14.06. Katedra Teorii i Filozofii Prawa organizuje ogólnopolską konferencję **Instrumentalizacja prawa i jej granice. Konferencja z okazji jubileuszu pracy naukowej Profesora Włodzimierza Gromskiego**. Kierownik naukowy: prof. dr hab. Andrzej Bator.

14.06. We Wrocławiu Katedra Prawa Karnego Materialnego organizuje międzynarodową konferencję **Odpowiedzialność karna podmiotów zbiorowych w świetle najnowszych zmian legislacyjnych / Corporate criminal liability in the light of the newest legislative changes**. Kierownik konferencji: prof. dr hab. Jacek Giezek.

W czerwcu odbędzie się w Warszawie ogólnopolska konferencja współorganizowana przez Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej UW, Centrum Studiów Antymonopolowych i Regulacyjnych CARS Uniwersytetu Warszawskiego. Tytuł konferencji: **Europejski kodeks łączności elektronicznej**. Organizatorzy: prof. dr hab. Stanisław Piątek (Uniwersytet Warszawski) i dr hab. Ewa Galewska (UW).

Studenckie Koło Naukowe Prawa Międzynarodowego i Europejskiego

Koło działa na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego od blisko dziesięciu lat, jego zaś opiekunem jest prof. dr hab. Artur Kozłowski.



Działalność Koła skoncentrowana jest wokół zagadnień z obszaru szeroko rozumianego prawa międzynarodowego publicznego, prywatnego, prawa Unii Europejskiej oraz stosunków międzynarodowych. Tworząc liczne wydarzenia kierowane do studentów oraz doktorantów, staramy się przygotować ciekawą oraz aktualną ofertę dydaktyczną. Flagowym wydarzeniem organizowanym przez Koło jest *Ogólnopolska Konferencja Naukowa Prawo Dyplomatyczne i Konsularne*, która odbywa się w marcu, a także coroczne konkursy wydziałowe z Unii Europejskiej oraz prawa międzynarodowego publicznego. W tym roku odbyła się już szósta edycja konferencji poświęconej prawu dyplomatycznemu, jest to wydarzenie cieszące się coraz większym zainteresowaniem. We wrześniu 2018 roku Koło zorganizowało pierwszą edycję Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej poświęconej międzynarodowemu systemowi ochrony praw człowieka: *Punkty zapalne: obszary naruszeń praw człowieka w XXI wieku*. Mamy nadzieję, że w przyszłości wydarzenie to stanie się corocznym punktem otwierającym dla Koła rok akademicki.

Kolejnym ważnym zakresem aktywności Koła jest pomoc w organizacji drużyn biorących udział w prestiżowych międzynarodowych konkursach prawniczych *moot court*. Członkowie Koła aktywnie biorą udział z międzynarodowych zmaganiach m.in. w *Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition*, *Manfred Lachs Space Law Moot Court Competition*, *International Air Law Moot Court Competition* czy *Herbert Smith Freehills Competition Law Moot*. Możliwość wzięcia udziału w tak prestiżowych konkursach pozwala na poznanie międzynarodowego środowiska prawniczego, rozwijanie zdolności oratorskich oraz argumentacji, poznanie prawa międzynarodowego i zwyczajów judykatury zagranicznej.

W bieżącym roku akademickim Koło planuje włączyć się w organizację Dni Prawa Międzynarodowego oraz stworzyć cykl spotkań dla studentów drugiego i trzeciego roku przygotowujących do egzaminów z prawa Unii Europejskiej oraz prawa międzynarodowego publicznego.



KONKURSY NCBIR i NCN

Przypominamy też o trwających konkursach w NCBIR:

ALL 2019 – CALL Programu ALL – konkurs z zakresu technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT) wspierających osoby z demencją
Termin zamknięcia naboru – 24 maja 2019 r.;
ogłoszenie konkursu – <https://www.ncbr.gov.pl/aktualne-konkursy/szczegoly-konkursu/competition/otwarcie-naboru-wnioskow-w-konkursie-aal-2019-call-programu-aal/>

Zwracamy uwagę, że w kolejnych miesiącach Narodowe Centrum Nauki ogłosi następujące konkursy w ramach tzw. funduszy EOG i funduszy norweskich:

GRIEG – rozpoczęcie naboru wniosków nastąpi 17 czerwca i potrwa do 17 września 2019 r.

IDELAB – rozpoczęcie naboru wniosków nastąpi 17 czerwca i potrwa do 17 września 2019 r.

POLS – rozpoczęcie naboru wniosków jest planowane od 16 grudnia 2019 r. i potrwa do 16 marca 2020 r.

Warunki udziału w ww. konkursach zostaną ogłoszone w późniejszym czasie. Terminy ogłoszenia konkursów mogą ulec zmianie. Już teraz jednak można planować współpracę z partnerem norweskim.

Planowany jest również konkurs **ALPHORN** na polsko-szwajcarskie projekty badawcze organizowane przy współpracy ze Swiss National Science Foundation; rozpoczęcie naboru wniosków nastąpi 1 lipca 2019 r. i potrwa do 1 października 2019 r. Warunki udziału w konkursie zostaną ogłoszone w późniejszym terminie.

Więcej informacji – <https://www.ncn.gov.pl/finansowanie-nauki/konkursy/harmonogram>



Federacja Bibliotek Cyfrowych (FBC) to serwis internetowy, którego podstawowym celem jest gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie informacji on-line o zbiorach polskich instytucji nauki i kultury. Instytucje takie jak biblioteki, archiwa czy muzea udostępniają swoje zbiory on-line w postaci cyfrowej, uprzednio je digitalizując. Federacja Bibliotek Cyfrowych pełni m.in. rolę serwisu ułatwiającego odnalezienie zasobów (publikacji) cyfrowych dostępnych poprzez Internet w polskich rozproszonych bibliotekach cyfrowych, nie pełni natomiast roli platformy do publikowania tych zasobów.

Zadaniem FBC jest umożliwienie użytkownikom przeszukiwania tylko wybranych źródeł danych, w sposób precyzyjniejszy, niż pozwalają na to ogólne wyszukiwarki, np. Google.

Podstawą FBC jest aktualizowana co noc baza danych o obiektach udostępnianych w sieci przez polskie instytucje nauki i kultury. Użytkownicy przeszukując tę bazę otrzymują odnośniki do obiektów znajdujących się we współpracujących z FBC bibliotekach cyfrowych.

Serwis FBC udostępnia informacje o zbiorach ponad 130 cyfrowych bibliotek, repozytoriów i muzeów, pochodzących z kolekcji kilkuset polskich instytucji kultury i nauki, w tym również zasoby [Prawniczej i Ekonomicznej Biblioteki Cyfrowej](#) oraz [Repozytorium Uniwersytetu Wrocławskiego](#).

Twórcą serwisu FBC jest Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe (PCSS) afiliowane przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN. Misją PCSS jest integracja i rozwój infrastruktury informatycznej nauki, również w dziedzinach humanistycznych. FBC udostępnia informacje o ponad 6 milionach obiektów, z czego ponad 4 miliony to zasoby upublicznione w otwartym dostępie.

Dostępne zasoby:

- czasopisma
- książki
- prace naukowe
- zdjęcia
- rysunki i grafiki
- rękopisy
- starodruki
- dokumenty życia społecznego, w tym pocztówki i ulotki
- dokumenty urzędowe
- obrazy malarskie
- obiekty muzealne użytkowe
- rzeźby
- muzykalia
- mapy

Biblioteka Cyfrowa
Uniwersytetu Wrocławskiego

Repozytorium
Uniwersytetu Wrocławskiego

Sposoby korzystania ze zbiorów:

Materiały są udostępniane na licencjach obowiązujących w instytucjach kulturowych, bibliotekach oraz muzeach, które upubliczniają swoje zbiory w FBC.

Większość materiałów widocznych w Federacji Bibliotek Cyfrowych ma charakter otwartych licencji, w tym Creative Commons.

<https://fbc.pionier.net.pl>

Drzwi Otwarte WPAE



W ostatnią niedzielę, 7 kwietnia br., do historii przeszły kolejne udane Drzwi Otwarte oraz Gra Wydziałowa WPAE 2019. Wydarzenie uroczystie otworzył Dziekan naszego wydziału prof. dr hab. Karol Kiczka. Jak co roku nasz Wydział cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem gości, wśród których byli także tegoroczni maturzyści, odnotowując komplet zgromadzonych uczestników biorących udział w wydarzeniu i Grze Wydziałowej 2019. Tegoroczne Drzwi Otwarte nie mogłyby się także odbyć bez czynnego udziału naszych studentów oraz pracowników administracji Wydziału. Wszystkim uczestnikom Drzwi Otwartych i Gry Wydziałowej WPAE 2019 serdecznie dziękujemy za udział w wydarzeniu oraz zainteresowanie ofertą dydaktyczną naszego Wydziału, a także za poświęcony czas i wspólną rywalizację!



fot. Damian Domański



Profesor Kazimierz Orzechowski – jakiego pamiętam

I. Wspomnienia (bardzo) osobiste



Moje zatrudnienie na Uniwersytecie wiąże się nierozłącznie właśnie z Profesorem.

Nie byłem najpilniejszym studentem, nie pobierałem stypendium naukowego, przyznanego kandydatom do pozostania na uczelni, nie wyróżniałem się też na prowadzonym przez Profesora seminarium, na którym analizowaliśmy tekst III Statutu Litewskiego. Z tego zakresu pochodziły tematy naszych przyszłych prac magisterskich, które miały być oparte jedynie na tekście Statutu, sięganie do literatury było surowo zakazane: *Jeżeli nauczycie się analizować XVI-wieczny tekst prawny, właściwe zrozumienie współczesnych przepisów będzie dla was drobnostką* – uważał Profesor, w co wówczas nie do końca wierzyliśmy; dopiero po latach stwierdziłem, że i w tej sprawie miał Profesor rację. Ale wówczas nam, seminarzystom, to oryginalne podejście sprawiało sporo kłopotu.

W końcu napisałem i obroniłem pracę, która – jak mi potem powiedział Profesor – spodobała Mu się na tyle, że powziął podejrzenie, że ktoś mi ją napisał, lub – co najmniej – wydatnie w jej napisaniu pomógł. *Lecz – rozumował – nikt się na tej problematyce oprócz mnie nie zna, a ja tej pracy na pewno nie napisałem, więc... to chyba on...*

Ta konstatacja Profesora zrodziła pomysł, aby mnie w ówczesnej Katedrze Historii Państwa i Prawa zatrudnić. Jednak w czerwcu nie było wolnego etatu, więc – aby nie czynić

mi płonnych nadziei – Profesor mi wówczas nic o tym nie powiedział. Dopiero kiedy Jego zabiegi o etat uzyskały prawdopodobieństwo realizacji, postanowił mnie – a było to już pod koniec września – o tym powiadomić. Okazało się to niełatwe, bowiem mój adres, wg danych dziekanatu, był już dawno nieaktualny. Profesor wszczął poszukiwania, zakończone powodzeniem, *nota bene* przy pomocy innego swego seminarzysty (zaocznego) posiadającego – z racji pracy, a raczej służby – dostęp do takich danych...

W efekcie, pewnego wrześniowego popołudnia przez uchylone drzwi wejściowe domu, w którym wraz z rodziną mieszkaliśmy, ujrzałem Profesora, który uprzejmie, lecz stanowczo pokonał przeszkodę w postaci mojej Teściowej, broniącej wstępu nieznanemu Jej intruzowi i wszedł do pokoju, w którym siedziałem. *Czy chce Pan u mnie pracować?* – Profesor nie zwykł trwonić czasu na zbędne wstępy, z czym się właśnie po raz pierwszy spotkałem. – *Dużych pieniędzy pan na Uniwersytecie nie zarobi, ale warto na nim być, bo praca naukowa daje niepowtarzalną satysfakcję.*

Mimo ogromnego zaskoczenia – wielu rzeczy mogłem się spodziewać, ale nie takiej propozycji – wyjąkałem, chyba nieskładnie, że oczywiście tak... Następnego dnia, gdy już w Katedrze pisałem podanie o przyjęcie na staż asystenta, Profesor zdjął z półki 2 tomy „Bardacha” i na pierwszym napisał dedykację: *Panu Stasiowi, aby nie tracił nadziei!*

II. Dydaktyk i opiekun naukowy

Profesor był wspaniałym wykładawcą. Pozwalała mu na to ogromna erudycja i wiedza, ale również umiejętność przekazu; mówił żywo, poważniejsze fragmenty przeplatał anegdotami, gdyż jak mówił – *pierwszy warunek, aby studenci coś z wykładu wynieśli – to ich nie zanudzić.*

Wymagał również, aby wykładu tylko słuchać, a nie notować: *resztę przeczytacie w podręczniku, a teraz słuchajcie i myślcie...*

Był punktualny i to nie tylko w rozpoczynaniu wykładu, ale także w jego kończeniu – *panie Stasiu* – powiedział mi kiedyś – *studenci wybaczą panu wszystko, ale nie przedłużenie zajęć nawet o minutę, i w tym też miał rację...*

Mimo znanej powszechnie ogromnej kultury osobistej i uprzejmości, co – *nota bene* – często jest utożsamiane z łagodnością czy nawet pewną łatwowiernością, Profesor był wymagającym egzaminatorem, przynajmniej w latach 60. i 70.

Egzamin rozpoczął się wczesnym rankiem, nawet ok. 7 czy 7.30. Przy ładnej czerwcowej pogodzie Profesor wychodził ze swego domu na Oporowie najdalej o 6 rano i często piechotą szedł na Uniwersytet.

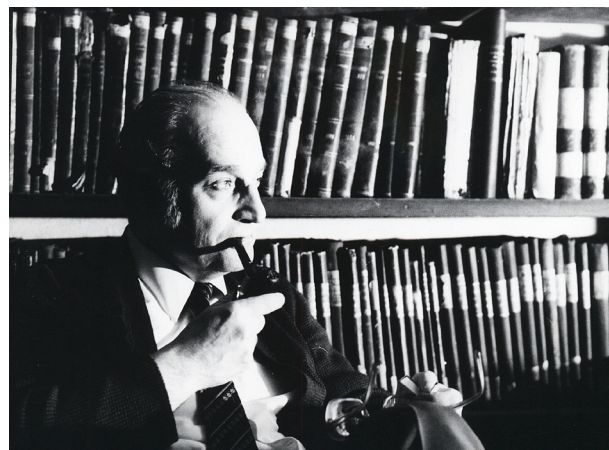
Dobry nastrój Profesora nie wpływał jednak na obniżenie wymagań egzaminacyjnych. Ale było i odwrotnie. Profesor wymagał ode mnie, asystenta, obecności w trakcie egzaminów, podobnie jak na Jego wykładach, co było dla młodego człowieka znakomitą praktyczną metodą nauki, dziś już niestety rzadko spotykaną. Tak więc po jakimś czasie znałem dość dobrze kryteria oceny i mniej więcej w połowie egzaminu mogłem trafić na ogół przewidzieć jego wynik. Tym większe było moje zaskoczenie, gdy odpowiadająca dość słabo i – moim zdaniem – skazana na porażkę zaskórka studentów wyszła z pozytywnymi ocenami. Profesor zauważył widać moje zdziwienie, bo wyjaśnił: *dzisiaj rano miałem nieprzyjemne zdarzenie i byłem tak zdenerwowany, że musiałem wziąć to pod uwagę oceniając ich. Gdybym dał im dwóje, nie wiedziałbym, czy to z powodu ich nie najlepszych odpowiedzi, czy z mojego złego nastroju.* I dodał: *gdyby oni [ci studenci] o tym wiedzieli, to zawsze by mnie rano zdenerwowali i już potem nie mógłbym ich oblewać.*

Mówił zresztą, poniekąd zaprzeczając swej surowości, że *najbardziej wymagającymi egzaminatorami są starsi asystenci* (było wówczas takie stanowisko na Uniwersytecie) i *„dopiero co” mianowani adiunkci, ponieważ ich wiedza ogranicza się głównie do znajomości podręcznika, którego treść traktują z nabożną niemal czcią.* Stwierdzenie to opierał zresztą na własnym doświadczeniu. Kiedyś powiedział mi: *tylko dwój postawiłem za nieznaną treść szczegółowej treści przywilejów szlacheckich, gdy jako bardzo młody człowiek znałem je tylko z Kutrzeby i Bardacha. Gdy poznałem ich treść ze źródeł, było mi strasznie głupio...* Komentując zdarzającą się niezbyt – łagodnie mówiąc – fachową opiekę promotorów i kierowanie przez nich tworzeniem prac magisterskich i doktorskich, Profesor stwierdził kiedyś, iż *promotor nie może wybierać dla magistranta czy doktoranta tematu, którego by sam nie potrafił napisać odpowiednio w czasie miesiąca względnie roku.*

Magistranci, ale i doktoranci powinni – zdaniem Profesora – oddając kolejne fragmenty tekstów swych prac, starać się nie tylko o poziom merytoryczny, ale i o formę zewnętrzną. *Niechlujna forma prawie zawsze świadczy o równie kiepskiej zawartości tekstu* – mawiał i znów, co po latach przyznaję, miał rację.

III. Szef

Profesor był znakomitym, ale i wymagającym szefem – Kierownikiem Katedry, a później Dyrektorem Instytutu. Oczywiście nawet najbardziej krytyczne uwagi czy polecenia, niekiedy – naszym zdaniem – co najmniej kontrowersyjne, czynione były w sposób nader kulturalny, ale niemniej zdecydowany. Według mnie – istota i styl kierowania w wydaniu Profesora, zbliżony był do znanej w historii formy absolutyzmu oświeconego.



Jednym z pierwszych moich zadań, jako asystenta stażysty, w październiku 1969 r. było napisanie jakiegoś krótkiego pisma do Rektora. Pisałem je oczywiście na maszynie i zdarzyła mi się „przebitka”. Profesor spojrział groźnie i oddał mi ten tekst ze słowami: *W takiej formie chce pan korespondować z Panem Rektorem?* Przepisywałem to krótkie pismo jeszcze ze dwa razy...

Wkrótce nie musiałem już wykonywać tych trudnych dla mnie czynności, gdyż obowiązki sekretarki powstałego w 1969 r. Instytutu objęła Danusia Wójcik. Już po kilku dniach znalazła się w podobnej sytuacji. Wprawdzie błędu żadnego nie popełniła, ale Profesor krytycznie ocenił stan napisanego przez nią pisma, ze względu na niewyraźny kształt liter, zwłaszcza posiadających „brzuszek” (a, e itp.). *Takiego brudnego tekstu wypuścić z Instytutu nie możemy* – powiedział. Na nasze pytające spojrzenia, rozgiął spinacz i oczyścił nim oczywiście tylko jedną czcionkę – reszta już należała do nas.

Profesor sporo wymagał od pracowników Instytutu, zważając przy tym na wewnętrzną hierarchię i zróżnicowany charakter wynikających stąd obowiązków, jednak dbał także o nasze interesy, a zwłaszcza rozwój naukowy. Chodziło zarówno o jak najszybsze napisanie doktoratu. *Doktorat ma być szybki, dopiero habilitacja bardzo dobra* – powtarzał, chociaż w praktyce i w pierwszym przypadku stawiał wysokie wymagania, nawet gdy nie był promotorem pracy, jak również o zapewnienie „starszym kolegom” możliwości wypromowania własnego doktora, co ze względu na szczupłość etatową Instytutu nie było łatwe.

Tak więc, mimo że nie pisałem rozprawy doktorskiej pod Jego kierunkiem, interesowałem się „stanem prac” i zachęcałem do zwiększenia ich tempa. Zastosowałem przy tym pozytywny bodziec. Chyba w październiku 1974 r. powiedział: *jeżeli pan przyniesie ostateczny tekst do końca roku – dostanie pan ode mnie najlepszą fajkę, jaka będzie w Peweksie*.

Tu konieczne są dwa wyjaśnienia: po pierwsze, jak wiadomo, trudno było spotkać Profesora bez fajki, natomiast ja także oddawałem się temu nałogowi, posługując się oczywiście gorszym „sprzętem”, co Profesor rozumiał, lecz niekiedy nie mógł powstrzymać się od współczującego spojrzenia na widok takiego traktowania ulubionego nałogu.

Wyjaśnienie drugie (dla młodszych czytelników): Peweksy to sklepy, gdzie można było kupić wszelkie dobra, niedostępne gdzie indziej, za waluty wymienialne lub też bony dolarowe.

Otóż, gdy jeszcze w tym samym roku przyniosłem pracę, Profesor nagle zniknął, a po kilkunastu minutach wręczył mi kupioną na Szewskiej fajkę, na prawdę dużej klasy, mówiąc: *cóż słowo się rzekło, kobylka u płotu, a raczej fajka w pańskich rękach*. Mam ją do dzisiaj...

Profesor wpływał nie tylko na nasz rozwój naukowy. Uczył nas też, zwłaszcza młodszych, a przynajmniej usiłował to czynić, właściwego zachowania w różnych sytuacjach życiowych. Nie tolerował zwłaszcza braku kultury wobec pań.

Opowiedział mi kiedyś, że decydującym, aczkolwiek nie jedynym powodem, niewystąpienia o dalsze zatrudnienie jednego z moich poprzedników było następujące zdarzenie: *Wszedłem do dużego pokoju [p. 212 w budynku A Wydziału – wówczas jedynym] i zobaczyłem, że on siedzi rozparty w fotelu z rękami w kieszeniach, a przed nim stoi studentka. O nie – pomyślałem – taki człowiek na pewno nie będzie pracował u mnie w Katedrze*. Nie miałem wątpliwości, że opowiedziana mi historia miała także cel dydaktyczno-wychowawczy...

Inny przykład owej uwagi wobec kobiet, tym razem innej natury. W czasie jednego z wspólnych instytutowych wyjazdów, w trakcie wieczornego „spotkania towarzyskiego”, ktoś wniósł toast z okazji – chyba imieninowej – jednej z obecnych tam pań. Profesor zareagował natychmiast: *zdrowie pań można pić tylko szampanem lub dobrym winem, ewentualnie – koniakiem, ale czystą – nigdy!*

IV. Uczony

Praca naukowa była dla Profesora rzeczą najważniejszą. Swoją imponującą dorobek osiągnął zarówno dzięki wiedzy i zdolnościom, jak i ogromnej pracowitości. Toteż krytycznie odnosił się do naszego – nie zawsze według Niego właściwego – zaangażowania w tym zakresie. Słyszając nasze tłumaczenie, że mamy też inne obowiązki, a także przyjemności, mawiał: *doba ma 24 godziny i można wszystko pogodzić*. Na ogół też nie przyjmował dalszych tłumaczeń. Inną umiejętnością, którą Profesor wysoko cenił i starał się – ze zmiennym szczęściem, muszę to samokrytycznie przyznać – wpłynąć na nas, abyśmy w praktyce zastosowali się do Jego rad, była znajomość języków obcych. Sam doskonale znał kilka języków, w tym łacinę, którą stawiał na pierwszym miejscu, a kolegów wyróżniających się w tym zakresie, otaczał szczególną estymą, nie bez wywoływania pewnej zazdrości u innych.

Mnie, który eufemistycznie określając, poliglotą nie byłem, Profesor zachęcał do nauki języka francuskiego, kusząc posiadanym przez siebie kompletem „kryminałów” G. Simenona, którego, podobnie jak On, byłem wielbiciele. *Ja również francuskiego nauczyłem się porządnie dopiero na czytaniu Simenona w oryginale* – powiedział.

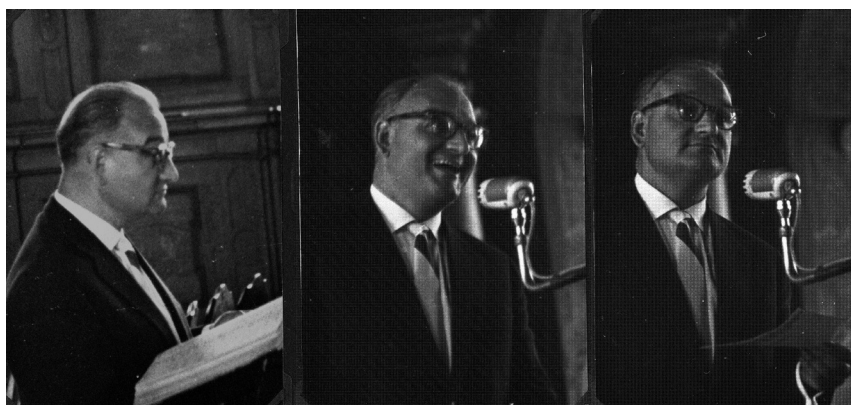
Mimo doceniania tych umiejętności Profesor stwierdził kiedyś, iż *pewien uczony* [nie zdradził, kogo ma na myśli] *zna świetnie kilka języków obcych, ale szkoda, że w żadnym z nich nie ma nic istotnego do powiedzenia*.

Mimo całej swej ogromnej wiedzy i umiejętności pisarskich Profesor wykazywał wobec siebie duży, moim zdaniem, zbyt duży krytycyzm. Jego niezrealizowanym, niestety, celem naukowym było napisanie historii ustroju i prawa europejskiego w porównawczym i syntetycznym ujęciu. Powstawały zresztą fragmenty tego tekstu, jednak gdy pytałem, kiedy wreszcie ujrzymy całość (nie mogłem przy tym przekornie nie konstatować, że role się poniekąd odwróciły). Profesor odpowiedział: *jeszcze za mało wiem...*

Profesor był prawdziwym miłośnikiem książek i ogromnie je szanował, nie tylko z uwagi na ich treść. Do najcięższych „grzechów”, które z trudem i nie do końca wybacał, było np. zaginanie rogów kartek, rzucanie książek gdzie bądź itp.

Pamiętam, z jaką irytacją i zgorznięciem pokazywał nam książkę, którą pożyczył swej koleżance, a po zwróceniu stwierdził, iż podkreślała ona niektóre zdania, widać szczególnie ją interesujące. Był to jeden z bardzo nielicznych przypadków, gdy wyraził się przy nas źle o kobiecie – i to dość dosadnie...

Stanisław Rogowski



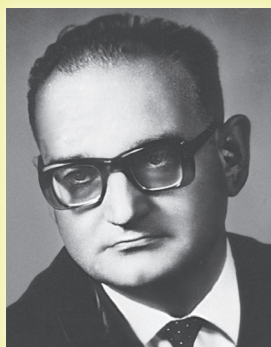
KRONIKA ŻAŁOBNA



Karol Cincio
1910-1959



Iwo Jaworski
1898-1959



Kazimierz Orzechowski
1923-2009



Witold Szkotnicki
1936-2004

Szczegółowe dane dotyczące życiorysu i publikacji dostępne na stronie:
<http://70.wpac.uni.wroc.pl/sylwetki-profesorow>

Anekdota

Zmarły przed laty prof. Karol Cincio był jeszcze wrocławskim prokuratorem i oskarżał pewnego inteligentnego oszusta. Ten bronił się między innymi, iż za pomocą oszustw zdobywał pieniądze na zakup książek.

- Jakich książek? - zapytał prokurator.

Oskarżony strzelił całą listę tytułów i nazwisk, od Homera zaczynając, a na Lwie Tolstoju skończywszy.

Tu ponownie zabrał głos oskarżyciel.

- Oskarżony popełnił niewybaczalny błąd. Nie mieliśmy całej sprawy, gdyby na samym początku kupił oskarżony jedną, jedyną książkę: „Kodeks karny”.

Złote myśli

Profesor Wincenty Styś o miłości

W miłości jak w rybołówstwie: jedną siecią wszystkich gatunków ryb łowić nie można.

W miłości jak w medycynie. Kiepski lekarz uprzejmością nadrabia.

Miłość można używać jako potrawę, przyprawę lub lekarstwo.

Miłością i grzybami można się otruć.

Źródło: <https://milosc.info/aforyzmy/108>

Wszystkie sprawy dotyczące rejestracji publikacji prosimy zgłaszać na adres:
wpae.huesca@uwr.edu.pl

Zapraszamy do przysyłania materiałów do kolejnego numeru Biuletynu Informacyjnego.

Kontakt:

Joanna Mroczo-Sidorowicz

joanna.mroczo-sidorowicz@uwr.edu.pl

Redakcja i korekta: Ewa Gałyga-Michowska

Projekt, skład i opracowanie graficzne: Krzysztof Mruszcak

Współpraca: Bożena Górna, Tadeusz Juchniewicz

50-lecie śmierci Prof. Franciszka Lonchamps de Bérrier



Franciszek Longchamps de Bérrier [znany jako Franciszek Longchamps lub Franciszek (IV) Longchamps de Bérrier] (ur. 9 września 1912 we Lwowie, zm. 19 maja 1969 we Wrocławiu) – polski prawnik, specjalista w dziedzinie prawa administracyjnego.

Był synem Bogusława Karola – znanego adwokata lwowskiego i Felicji Kamieńskiej. Uczył się w III Gimnazjum Państwowym im. Króla Stefana Batorego we Lwowie, następnie w latach 1930-1935 studiował na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

Po studiach rozpoczął pracę jako aplikant w kancelarii adwokackiej swojego ojca Bogusława. W okresie od grudnia 1936 do września 1939 roku pracował jako asystent przy Katedrze Nauki Administracji i Polskiego Prawa Administracyjnego na Wydziale Prawa UJK kierowanej przez prof. Zbigniewa Pazdro. W 1938 roku obronił pracę doktorską (*Ograniczenia własności w polskim prawie administracyjnym*). W kwietniu 1939 roku został mianowany starszym asystentem przy Katedrze Prawa Procesowego Cywilnego z przydziałem do Zakładu Prawa Administracyjnego na okres od 1 kwietnia 1939 do 31 sierpnia 1940 roku. W okresie październik 1938 – kwiecień 1939 roku przebywał na studiach w Instytucie Prawa Porównawczego Uniwersytetu w Lyonie u prof. Jaques’a Lamberta, a następnie w Instytucie Prawa Lotniczego w Rzymie u prof. Ambrosiniego. W czasie kampanii wrześniowej był podporucznikiem 9 pułku Ułanów Małopolskich. Ranny w bitwie w okolicach Puszczy Kampinoskiej dostał się do niewoli niemieckiej. Wojnę spędził w ołagru w Hadamar, a następnie w Murnau w Niemczech, gdzie nauczał prawa na kursach prawniczych. Do Polski wrócił w 1945 roku, a w 1946 roku rozpoczął pracę jako adiunkt na Wydziale Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego. Wykładał założenia nauki administracji i prawo agrarne (rolne).

Habilitował się w 1948 roku na podstawie monumentalnej pracy *Założenia nauki administracji*, która została uznana za niezgodną z „duchem ustroju państwa” i wycofana ze sprzedaży. W 1956 roku został mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w 1963 roku profesorem zwyczajnym prawa administracyjnego. Od 1964 roku kierował Katedrą Prawa Administracyjnego Uniwersytetu Wrocławskiego. Naukowo pracował niemal do śmierci, mimo iż w ostatnim okresie życia ciężko chorował.



Dane z życiorysu: https://pl.wikipedia.org/wiki/Franciszek_Longchamps_de_Bérrier

Więcej: zob. tekst prof. Jana Jeżewskiego o prof. Franciszku Longchamps na stronie <http://70.wpac.uni.wroc.pl/sylwetki-profesorow>